

Ochrona powietrza w Rabce-Zdroju

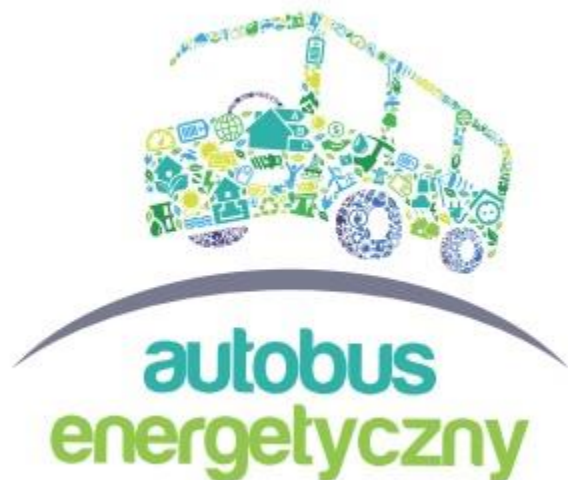
Jedną z najważniejszych dziedzin działalności ekologicznej w gminie Rabka-Zdrój jest **OCHRONA POWIETRZA.**

W Rabce-Zdroju, 8 kwietnia 2015 r., uroczyście podpisano deklarację współpracy w zakresie wspólnego ubiegania się o dofinansowanie projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”. Pod porozumieniem w tej sprawie podpisy złożyli małopolscy samorządowcy, przedstawiciele władz Województwa Małopolskiego i funduszy wojewódzkich.

W ramach deklaracji o współpracy w zakresie wspólnego ubiegania się o dofinansowanie projektu zintegrowanego LIFE, Gmina Rabka-Zdrój w 2015 roku zorganizowała kampanię informacyjną:

"Autobus Energetyczny".

W Autobusie eksperci wyjaśniali, m. in. funkcjonowanie następujących modeli:

- ✓ model oszczędzania wody,
- ✓ model przegrody zewnętrznej,
- ✓ model rekuperatora,
- ✓ model prezentujący rozwiązania dla energetyki wiatrowej,
- ✓ model prezentujący system efektywnego zarządzania kosztami energii w szkole,
- ✓ model prezentujący nowoczesne rozwiązania dla infrastruktury wodno – ściekowej,
- ✓ model wraz z tablicą dot. oświetlenia zewnętrznego,
- ✓ model okna energooszczędnego,
- ✓ model kolektora słonecznego,
- ✓ model ogniwa fotowoltaicznego,
- ✓ model oświetlenia wewnętrznego,
- ✓ model prezentujący działanie paneli fotowoltaicznych z zabawkami fotowoltaicznymi,
- ✓ tablicę informacyjną na temat inteligentnych sieci energetycznych,
- ✓ model prezentujący przenikalność cieplną szyb,
- ✓ model prezentujący biomasę.

Również w 2015 roku, w rabczańskich szkołach, Instytut Ekonomii Środowiska z Krakowa zorganizował warsztaty z dziećmi i młodzieżą. Udostępniono mobilną wystawę zdjęć prezentujących małopolskie krajobrazy spowite dymem. Wystawę przygotował Krakowski Alarm Smogowy we współpracy z Efektywną Polską oraz Gazetą Wyborczą.

Gmina Rabka-Zdrój, w porozumieniu z Radiem Kraków i Polskim Alarmem Smogowym, brała udział w akcji „**Małopolska bez smogu**”, której celem było zbadanie jakości powietrza w 8 małopolskich miejscowościach uzdrowskich i zimowych kurortach. 21 listopada Szpital Miejski w Rabce-Zdroju, Burmistrz Rabki oraz Radio Kraków zorganizowali „**Białą Sobotę**”. W świetlicy Szpitala Miejskiego w Rabce-Zdroju mieszkańcy mogli nieodpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i bezpłatnych badań profilaktycznych. W ramach „białej soboty” dyżurowali lekarze Szpitala Miejskiego w Rabce: specjalista chorób płuc oraz specjalista chorób wewnętrznych. Na miejscu każdy chętny mógł bezpłatnie sprawdzić kondycję swoich płuc i wykonać badanie spirometryczne - wyniki badania konsultował lekarz – specjalista, i w razie wątpliwości na miejscu zalecał wykonanie dodatkowego bezpłatnego badania RTG klatki piersiowej. Podczas „białej soboty” również bezpłatnie można było wykonać badanie EKG z analizą wyniku, zmierzyć ciśnienie i sprawdzić poziom cukru we krwi i wykonać pomiar masy ciała i wzrostu z analizą wskaźnika BMI. Wyniki konsultował lekarz chorób wewnętrznych.

Ponadto, w celu poprawy jakości powietrza, w Gminie Rabka-Zdrój zostały podjęte następujące działania:

Uchwalono Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Dokument ten daje możliwość zaplanowania niezbędnych działań, których efektem - w perspektywie kilku lat - będzie znacząca poprawa jakości powietrza w Rabce-Zdroju. Uchwalony przez Radę Miejską dokument pozwoli również na pozyskanie środków zewnętrznych na niezbędne działania związane z wymianą źródeł ciepła, instalacją odnawialnych źródeł energii czy termomodernizacją.

Złożono kartę Projektu w ramach wstępnej kwalifikacji projektów subregionalnych w ramach 4 Osi Priorytetowej Regionalna polityka energetyczna, Działania 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, Poddziałania **4.4.3 Obniżenie poziomu niskiej emisji (paliwa stałe)** – SPR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Złożono kartę Projektu w ramach wstępnej kwalifikacji projektów subregionalnych w ramach 4 Osi Priorytetowej Regionalna polityka energetyczna, Działania 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, Poddziałania **4.4.2 Obniżenie poziomu niskiej emisji** – SPR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Gmina będzie uczestniczyć w naborze wniosków w ramach Programu dofinansowania zadań ze środków WFOŚiGW w Krakowie realizowanych przez Gminę w ramach „**Programu Ograniczenie Niskiej Emisji na terenie województwa małopolskiego**”.

Przystąpiono do Klastra Energii Zielone Podhale - funkcjonuje na zasadach określonych w "Porozumieniu o ustanowieniu Klastra Energii Zielone Podhale", nie posiada osobowości prawnej oraz nie podlega rejestracji. Stronami porozumienia są podhalańskie gminy - w tym Gmina Rabka-Zdrój - oraz Akademia Górniczo-Hutnicza. W ramach Klastra prowadzone są badania pod kątem kosztów ogrzewania budynków energią elektryczną, aby się zorientować, jak musiała by być skalkulowana nocna i dzienna taryfa, aby ogrzewanie prądem mogło być konkurencyjne w stosunku do ogrzewania gazowego.

Gminy z południa Polski, w tym Rabka-Zdrój, podjęły **Deklarację Współpracy w zakresie opracowania i wdrożenia programu, pn. „EKSPERYMENT SADECKI 2”**, który polega na opracowaniu i wdrożeniu systemu dystrybucji „Błękitnego węgla” na terenie miast i gmin, przy wsparciu Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wniosek o dofinansowania z Funduszy nakierowany będzie głównie na obniżenie cen „Błękitnego węgla” do wartości średniej lub niższej ceny węgla w regionie. Warto dodać, że emisyjność tego paliwa jest od kilku do kilkudziesięciu razy niższa niż z tradycyjnych węgla.

Podpisano porozumienie w sprawie **wykonania pomiarów pyłu zawieszzonego PM10**. W ramach porozumienia prowadzi się badania przez okres całego 2017 roku. Stacja pomiarowa funkcjonuje w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Mierzony jest pył PM10 metodą referencyjną wagową, jak też miernikiem automatycznym (tak by znać rozkład dobowy stężeń pyłu). Dodatkowo, przy współpracy z WIOŚ Kraków, na filtrach z pobornika oznaczany będzie benzo(a)piren.

Podjęto **działania w zakresie projektu LIFE**, to jest stworzono sieć Eko-doradców w gminach w Małopolsce, w tym w Rabce-Zdroju. W ramach projektu są wspierane m.in. działania związane z wdrażaniem *Programu ochrony powietrza*, pozyskiwaniem środków zewnętrznych, ograniczające emisję zanieczyszczeń, czy mobilizujące mieszkańców do włączenia się w działania naprawcze.

Rabczańska Straż Miejska przeprowadza rokrocznie setki prewencyjnych kontroli instalacji CO oraz prawidłowego przestrzegania Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rabka-Zdrój.

W partnerstwie z innymi samorządami realizujemy przedsięwzięcie pn. „EKSPERYMENT SĄDECKI 2” polegającego na opracowaniu i wdrożeniu systemu dystrybucji tzw. „Błękitnego węgla”. Jesteśmy członkiem Klastra Energii Zielone Podhale. Z naszej inicjatywy, **powołano Koalicję na Rzecz Czystego Powietrza dla Dzieci**, której celem są działania zmierzające ku ograniczeniu smogu, poprawie zdrowia i wzmocnieniu wizerunku turystyczno-uzdrowiskowego Rabki-Zdroju.

W 2017 r. w Rabce-Zdroju odbyło się wyjazdowe posiedzenie Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Obradom przewodniczyła posłanka Prawa i Sprawiedliwości Anna Paluch. Informacje o skuteczności i wiarygodności badań na temat czystości powietrza na terenie uzdrowisk na przykładzie Rabki-Zdroju, przedstawił przedstawiciel Ministra Środowiska, informacji na temat systemu Państwowego Monitoringu Środowiska przedstawili: Główny Inspektor Ochrony Środowiska Marek Haliniak Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska Paweł Ciećko, Dyrektor Laboratorium referencyjnego i wzorcującego GIOŚ Tomasz Frączkowski, informacje na temat zasad pomiaru zanieczyszczeń powietrza, podmiotów uprawnionych do ich wykonywania, możliwości prowadzenia stałego monitoringu zanieczyszczeń powietrza w uzdrowiskach oraz działań Gminy i Miasta Rabki-Zdroju prowadzonych w celu poprawy stanu powietrza, przedstawił Z-ca Burmistrza Rabki-Zdroju, natomiast informacje o wynikach kontroli spełniania wymogów określonych dla uzdrowisk (w zakresie ochrony powietrza) dokonali przedstawiciele NIK.

Gmina Rabka-Zdrój w ramach budowy u mieszkańców mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, przystąpiła do partnerstwa 35 gmin z Małopolski w celu realizacji projektu pn.: „**EKOPARTNERZY NA RZECZ SŁONECZNEJ ENERGII MAŁOPOLSKI**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, 4 Oś Priorytetowa Regionalna Polityka Energetyczna, Działanie 4.1 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii; Poddziałanie 4.1.1 Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych. W ramach partnerstwa został złożony w imieniu wszystkich 35 gmin wniosek do Zarządu Województwa Małopolskiego o przyznanie dofinansowania w ramach Działania 4.1 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, Poddziałania 4.1.1 Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020.

Kolejnymi działaniami jest **realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rabka-Zdrój**. Wymieniamy kotły w programach RPO, tj. „**Likwidacja niskiej emisji na terenie Gminy Rabka-Zdrój poprzez wymianę źródeł ciepła na gazowe – Obniżenie poziomu niskiej emisji**” oraz „**Likwidacja niskiej emisji na terenie Gminy Rabka-Zdrój poprzez wymianę źródeł ciepła na paliwa stałe – Obniżenie poziomu niskiej emisji**”. Wartość projektów to blisko 3 mln zł. Rozważa się wprowadzenie gminnego programu wymiany „kopciuchów”.

W ramach dbania o ochronę powietrza zorganizowano 21 października 2017 roku w rabczańskim Amfiteatrze spotkanie z mieszkańcami gminy, na którym zaprezentowano nowoczesne urządzenia grzewcze. Spotkanie było skierowane do mieszkańców, którzy złożyli wstępne deklaracje udziału w programie wymiany starych na nowe urządzenia grzewcze oraz mieszkańców zainteresowanych pozyskaniem dopłaty do wymiany starych kotłów.

Jesteśmy uczestnikami Projektu zintegrowanego LIFE „**Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze**”. Projekt LIFE koordynowany przez Województwo Małopolskie angażuje łącznie 62 partnerów, a jego celem jest przyspieszenie wdrażania działań służących poprawie jakości powietrza, które zostały zaplanowane w ramach Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Wartość projektu to około 17 mln euro (70 mln zł), z czego dofinansowanie unijne wynosi 42 mln zł. Projekt będzie realizowany w okresie od października 2015 r. do końca 2023 r.

W ramach projektu LIFE jest zatrudniony inspektor-ekodoradca, który udziela mieszkańcom porad, prowadzi działania edukacyjne oraz informacyjne, np. w zakresie uchwały antysmogowej.

Odetchnij w uzdrowisku

22
września
/niedziela/
godz. 14-18

PIKNIK EKOLOGICZNY
AMFITEATR Rabka-Zdrój, ul. Chopina 5

wrzesień
2019 r.

WYSTAWA EDUKACYJNA „NISKOEMISYJNA”
w hoku URZĘDU MIEJSKIEGO Rabka-Zdrój, ul. Parkowa 2

październik
listopad
2019 r.

SPOTKANIA W SZKOŁACH
w gminie RABKA-ZDRÓJ

Agent Specjalnej Troski o Środowisko

będzie pilnował prawidłowej segregacji

22
września
/niedziela/
godz. 14-18

PIKNIK EKOLOGICZNY
AMFITEATR Rabka-Zdrój, ul. Chopina 5

22
września
/niedziela/
godz. 14-18

AMFITEATR
Rabka-Zdrój, ul. Chopina 17

PARTNERZY

Odetchnij w uzdrowisku

PIKNIK EKOLOGICZNY POD PATRONATEM
BURMISTRZA RABKI-ZDRÓJU

poszerz swoją wiedzę o smogu
i przyjaznej środowisku gospodarce śmieciami
dla mieszkańców domów jednorodzinnych

zaczynj z nami wymianę pieca
z dofinansowaniem - konsultacje
z pracownikiem urzędu miasta

dla dzieci
interaktywny spektakl teatralny
warsztaty muzyczne
warsztaty proekologiczne i upcyklingowe
krajna czarów - malowanie twarzy,
warkoczki, balony, maskotki

dla miłośników dobrego jedzenia - degustacje
domowa kuchnia na ekonaczyniach

dla wszystkich
konkursy z nagrodami
spotkania z ekspertami
ciekawe stoiska - ciekawe idee
makie+ta uia
koncert charytatywny dla Asi Podczerwińskiej
zbiórka nakrętek
pokazy, występy, koncerty
zumba
body joy - tradycyjny masaż +ajski
ekologia dla psów i kotów

i nie tylko...
sprawdź na lokomotywa.org i [fb/s+owarszenie.lokomotywa](https://www.facebook.com/warszenie.lokomotywa)

wstęp bezpłatny

- 14:00 o+warcie pikniku
- 14:15 konkurs z nagrodami
- 14:30 spektakl dla dzieci
- 15:15 warsztaty ekologiczne
- 15:15 warsztaty plastyczne „zanim wyrzucisz - namaluj obraz”
- 16:00 warsztaty ekomuzyczne
- 16:00 warsztaty „zabawki z upcyklingu”
- 17:00 koncert charytatywny dla Asi Podczerwińskiej, konkursy z nagrodami

PIKNIK Z EKOZASADAMI

1. Przyjdź na piechotę albo przyjedź rowerem
2. Weź ze sobą kubek wielokrotnego użytku, będziesz mógł go napieniać do woli
3. Wrzuć śmieci do odpowiednich pojemników
4. Przynies nakrętki - pomożemy chorej dziewczynce
5. Przynies niepotrzebne kosmetyki do makijażu - zmalujemy coś razem
6. Przynies skarpetkę nie do pary, zrobimy z niej lalkę teatralną
7. Odetchnij z ulgą

wbierz się na zielono,
będziesz lepiej wyglądał na Złoty

domowe jedzenie

biodegradowalne
naczynia

22
września
/niedziela/
godz. 14-18

PIKNIK EKOLOGICZNY
AMFITEATR Rabka-Zdrój, ul. Chopina 5

Porozmawiajmy o SMOGU

We współpracy Urzędu Miejskiego w Rabce-Zdroju i Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc im. Jana i Ireny Rudników powstała seria filmów edukacyjnych pod tytułem „Porozmawiajmy o SMOGU”. Głównym prelegentem jest dr hab. n. med. Henryk Mazurek, który opowiada o tym, czym jest smog, skąd się bierze i jak można się go ustrzec itd.

Scenariusz:
Henryk Mazurek
Reżyseria:
Stanisław Kiersztyn
Nagranie i montaż:
Piotr Kuczaj

LINK:

<http://www.gmina.rabka.pl/main/aktualnosci/Porozmawiajmy-o-SMOGU/idn:3284>

Urząd Miejski w Rabce-Zdroju

Porozmawiajmy o smogu-odcinek 1

391 wyświetleń

2 0 UDOŚTĘPNIJ ZAPISZ ...

NAGŁÓWKI W LOKALNYCH MEDIACH:

Straż Miejska chodzi na kontrole i pobiera próbki z pieców. Mogą zapukać do domu od 6 rano do 22 w nocy.

KONTROLE

prawa.rp.pl | Wątek | 26 Lipiec 2018 | Prawo co dnia | WZCZPOPOLITA | A15

OCHRONA ŚRODOWISKA

Rabka chce zakazać palenia węglem

Pierwsze polskie uzdrowisko chce walczyć ze smogiem. Pracuje nad uchwałą antysmogową. Liczy na pomoc rządu.

45 uzdrowisk funkcjonuje w naszym kraju

3 min pieców węglowych według szacunków ekologicznie trzeba wyeliminować w całej Polsce

76 dni czyli dwa i pół miesiąca w 2018 r. powietrze w województwie małopolskim nie spełniało norm

radio
ZET

Jeśli problem, więc działamy

Rabka wstrząsa się na krakowskiej uchwałę antysmogową.

- Chcemy wprowadzić zakaz stosowania paliw stałych, a więc węgla i drewna, w uzdrowiskowych strefach A i B. To tu znajdują się sanatoria i zakłady lecznicze. Będziemy też sukcesywnie wymieniać piece w strefie C, czyli już poza strefami ściśle uzdrowiskowymi - tłumaczy Stanisław Kiersztyn.

Władze Kurortu planują w pierwszej kolejności inwentaryzacje kotłowni na paliwa stałe, a następnie ich wymianę.

W pracach nad uchwałą pomaga fundacja ClientEarth Prawicy dla Ziemi.

- Zwróciliśmy się do 11 uzdrowisk z prośbą o pomoc w walce ze smogiem, m.in. do Ciechocinka. Kon-

PIŚMIENI O TYM:
Programy ochrony powietrza wciąż pozostają bez efektu. Kto będzie kontrolował i karał?
Jury za brak efektów w walce ze smogiem? 22 lipiec 2018
archiwum.rp.pl

stancja Jezierzy oraz Naleczowa. Odpowiedziała tylko Rabka-Zdrój - mówi Kamila Drzewicka, radca prawny w Fundacji ClientEarth Prawicy dla Ziemi.

- Tymczasem problem z jakością powietrza występuje w większości uzdrowisk. Wiele z nich ma dźwigni problemu i dalej pobiera opłaty od kuraczących. Tymczasem zimą powietrze bywa gęste od dymu - podłuska msc. Drzewicka.

Samo opracowanie uchwały antysmogowej przez Rabkę to nie wszystko. Muszą jeszcze uchwalić sejmik województwa małopolskiego.

Podkreśla się też pieniądze. Bez wsparcia z zewnątrz Rabka nie poradzi sobie z realizacją uchwały.

- Obliczyliśmy, że jeżeli przeznaczymy na ten cel środki i opłaty uzdrowiskowej, wymiana pieców zajmie nam

ok. 87 lat - wyjątko Stanisław Kiersztyn.

- Wbrew pozorom naszym gościom trzeba by walczyć ze smogiem nie dającym aglomeracji. Gminy takie jak Rabka mają mniej środków. Nie zatrudniają również sztabu specjalistów. W Krakowie walka ze smogiem zajmuje się kilkanaście osób, a w Rabce jedna - mówi Kamila Drzewicka.

Rabka liczy na wsparcie ze strony rządu.

- Wystarczy, że uprości przepisy dotyczące podłączenia do sieci gazowniczej oraz finansowo pomoże doprowadzić gaz do Rabki. Natomiast tam, gdzie nie jest to możliwe,

wesprze odnawialne źródła energii, np. montowanie pomp ciepła - dodaje Stanisław Kiersztyn.

Władze Rabki zapewniają, że program będzie miał charakter pilotażowy. Żaden mieszkańiec nie zostanie sam. Będą dotacje do wymiany pieców i dopłaty do paliwa.

Bez dopłat do gazu ani rusz

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP (SGURP) nie wierzy, że Rabka odniesie sukces.

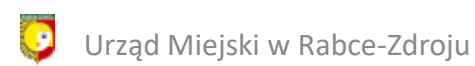
- To się nie uda. I to nie dlatego, że pomyślał jest zły.

Jeśli jest dobry. Na razie jednak nie jest społecznie akceptowany. Poza tym powietrze nie ma granic i zanieczyszczenia powietrza ze strefy C będą się przedostawać do strefy A i B.

- mówi Jan Gołba, prezes zarządu SGURP oraz burmistrz Miasteczka.

- Rozwiązania muszą być systemowe i nie dotyczyć tylko emiterów. Zakaz palenia węglem w piecach nie zda egzaminu. Na przełomie lat 1989/1991 do Krynicy doprowadzono gaz. Kiedy pod koniec lat 90. ubiegłego wieku jego ceny poszły w górę, mieszkańcy zaczęli na nowo korzystać z pieców węglowych. Wniosek jest więc taki, że jeśli nie będzie dopłat do gazu, to mieszkańcy nie będą chcieli z niego korzystać, bo drogo - mówi Jan Gołba. /oe

/radiozetyk, wytko-mal-do-sadu
 @glos24pl

Zadania, które należy podjąć mając na uwadze edukację w zakresie ochrony powietrza:

- ✓ promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców, a zgodnymi z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
- ✓ edukacja społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych;
- ✓ rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
- ✓ rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych;
- ✓ włączenie w akcję edukacji w zakresie ochrony powietrza proekologicznych organizacji pozarządowych.

